

GIN CE GATUNKI W SIECI • RAPORT 2009

GIN CE GATUNKI W SIECI • RAPORT 2009

handel okazami zwierząt zagrożonych wyginięciem na polskojęzycznych stronach internetowych

autorzy raportu:
Andrzej Kepel
Borys Kala
Agnieszka Graclik

skład i opracowanie graficzne:
Borys Kala

ul. Szamarzewskiego 11/6,
60-514 Poznań
tel./fax: (061) 662 86 06
e-mail: biuro@salamandra.org.pl
www.salamandra.org.pl

© PTOP „SALAMANDRA”, 2009

WSTĘP

Niniejszy Raport przedstawia wyniki trzeciego już monitoringu handlu okazami chronionych gatunków zwierząt na polskojęzycznych stronach internetowych, przeprowadzonego przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”. Pierwszy, zrealizowany został w roku 2004 – po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. W jego wyniku, choć starano się wówczas prowadzić szerokie poszukiwania na wszystkich serwisach internetowych, przez 5 miesięcy znaleziono nieco ponad 1000 ofert o szacowanej łącznej wartości blisko 185 tys. zł. W latach 2005–2006 przeprowadzono pierwszy roczny monitoring zmodyfikowanymi metodami, w wyniku którego podczas 6 kontroli na 23 wybranych serwisach znaleziono dwa razy więcej ofert w porównaniu do roku 2004, o łącznej wartości blisko 870 tys. zł. Omówione w niniejszym raporcie wyniki z kolejnych badań jednoznacznie wskazują, że ze względu na gwałtowne tempo rozwoju handlu chronionymi gatunkami za pośrednictwem Internetu, odpowiednie regulacje i stała kontrola tego zjawiska jest warunkiem koniecznym w celu zapewnienia skutecznej ochrony gatunków zagrożonych przez handel.

Niniejszy raport kierowany jest przede wszystkim do przedstawicieli organów odpowiedzialnych za przestrzeganie krajowych i międzynarodowych ograniczeń w obrocie chronionymi gatunkami. Wskazując tendencje w internetowym handlu okazami objętymi ochroną daje podstawy do prawidłowego planowania odpowiednich działań. Podane w nim informacje mogą być także przydatne dla dostawców usług internetowych, chcących uniknąć propagowania nielegalnego handlu, oraz dla organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną przyrody.

I. METODYKA

Zastosowana metodyka monitoringu została opracowana i pierwszy raz zastosowana w Polsce w latach 2005 i 2006. W tym samym czasie zastosowano ją także w 6 innych krajach Europy środkowej i Wschodniej (Kala i inni 2007). Obecnie, równolegle do monitoringu prowadzonego w Polsce, którego wyniki przedstawiono w niniejszym raporcie, takie same badania przeprowadzono w 5 innych krajach regionu (Czechy, Słowacja, Ukraina, Rumunia i Bułgaria). W roku 2009 ten sam metod (z drobnymi modyfikacjami) po raz pierwszy zastosowano także w Ameryce Południowej (Ekwador). W lutym 2009 r. założenia tej metody zostały przedstawione podczas warsztatów dotyczących e-handlu, zorganizowanych w Vancouver przez Sekretariat CITES, gdzie spotkały się z dużym zainteresowaniem.

Metoda ta opiera się o 3 części badań – monitoring zasadniczy (obejmujący stały prób stron internetowych z danego kraju), monitoring kontrolny (obejmujący stały grup gatunków), a także szacowanie poziomu legalności handlu (na podstawie kontaktów z reprezentatywnymi prób oferentów).

Zastosowana metoda nie daje pełnego obrazu poziomu handlu chronionymi okazami, jednak umożliwia prób szacowania jego względną skalę dzięki zastosowaniu współczynnika korekty danych. Współczynnik ten wskazuje, jaka w przybliżeniu część ofert sprzedaży zamieszczanych na stronach internetowych danego kraju znajduje się na serwisach wybranych do monitoringu zasadniczego. Jego zastosowanie umożliwia porównywanie zarówno skali handlu w różnych okresach dla jednego państwa, jak i pomiędzy różnymi państwami, w których zastosowano ten sam metod.

I. 1. Zakres rzeczowy monitoringu

Monitoring dotyczy handlu (oferowania na sprzedaż) okazów gatunków objętych ochroną na podstawie Konwencji o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem (CITES) oraz ujętych w aktualnych aneksach A-D do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi.

Badania ograniczono wyłącznie do zwierząt – zarówno żywych jak martwych (w tym produktów pochodnych). Pod pojęciem okazu gatunku chronionego rozumiano zarówno okazy rzeczywiste będące przedstawicielami lub pochodzące od przedstawicieli tych gatunków, jak i okazy jedynie jednoznacznie opisane w ofertach jako należące do tej kategorii, o ile na podstawie załączonych zdjęć lub innych informacji nie można było wykluczyć takiej przynależności. Podeszczenie to jest zgodne z zapisami

Konwencji Waszyngtońskiej oraz przepisami krajowymi i wspólnotowymi. Konieczność jego zastosowania wynika także z faktu, że informacje podawane przez oferentów są w zazwyczaj nieweryfikowalne za pośrednictwem Internetu.

W dalszej części Raportu, dla uproszczenia, w odniesieniu do okazów objętych monitoringiem, stosuje się nazwę „okazy zwierząt CITES”.

Tab. 1. Serwisy internetowe objęte monitoringiem zasadniczym
SO - serwis ogłoszeniowy, SA - serwis aukcyjny, SZ - sklep zoologiczny, FD - forum dyskusyjne, TZ - tematyczny serwis dotyczący zwierząt, IC - internetowa wersja czasopisma

L.p.	Adres strony WWW	Kategoria
1.	ale.gratka.pl	SO
2.	allegro	SA
3.	amustela.pl	SZ
4.	aquaris.ima.pl	SZ
5.	arachnea.org	FD
6.	biofil.pl	SZ
7.	eurocity.pl	SO
8.	forum.dracomagazyn.pl	FD
9.	gady-gady.pl	SZ
10.	iguana-iguana.pl	SZ
11.	kupsprzedaj.pl	SO
12.	ogloszenia.adverts.pl	SO
13.	ojej.pl	SO
14.	papugi.gery.pl	TZ
15.	polskastrefa.eu	SO
16.	swistak.pl	SA
17.	szrek.pl	SZ
18.	terrarium.com.pl	FD
19.	terrarium.pl	FD
20.	varan.terrarium.pl	SZ
21.	woliera.com	IC

I. 2. Monitorowane serwisy

Niniejszy Raport dotyczy wyłącznie monitoringu obejmującego polską część serwisów Internetowych. Do badań zasadniczych wybrano prób 21 stron WWW, reprezentujących 6 kategorii serwisów. Wybór tych serwisów oparto o do wiadomości z lat poprzednich oraz wstępne rozpoznanie aktualnego stanu internetowego handlu, przeprowadzone przed rozpoczęciem monitoringu. Próba ta zgodnie z założeniami metodycznymi ma w miarę możliwości równomiernie reprezentować różne typy serwisów, a jednocześnie nie obejmuje tych miejsc w sieci, w których handel okazami gatunków chronionych odbywa się na szczególnie dużych skalach. Zestawienie monitorowanych serwisów i kategorii, do których należą, znajduje się w tabeli 1.

Badania kontrolne, obejmujące wszystkie pozostałe polskojęzyczne serwisy WWW, prowadzono za pośrednictwem jednej z najpopularniejszych wyszukiwarek internetowych - Google.

I. 3. Ramy czasowe badań

Monitoring będący przedmiotem tego raportu trwał 12 miesięcy – od listopada 2008 r. do października 2009 r. W tym czasie badania przeprowadzono sześciokrotnie, w odstępach co dwa miesiące. Każde badanie czystkowe trwało pięć dni, przy czym podczas jednego powtórzenia każdy z serwisów internetowych w ramach kontroli zasadniczej przeszukiwano nie dłużej niż jeden dzień. Podobnie w ramach badań kontrolnych, oferty dotyczące każdego z gatunków wybranych do weryfikacji skuteczności monitoringu były wyszukiwane nie dłużej niż jeden dzień.

W wynikach uwzględniano jedynie oferty opublikowane w okresie do dwóch miesięcy poprzedzających datę danego badania, o ile ustalenie daty zamieszczenia oferty było możliwe na podstawie informacji podanych na stronie lub obserwacji z poprzednich badań (np. nie uwzględniano ponownie ofert, które już wykryto w poprzedniej turze badań). Wyjątek stanowiły oferty, których opis wskazywał jednoznacznie, że są one nadal aktualne – takie przypadki uwzględniano ponownie, a do ich usunięcia lub utraty przez niewłaściwie

handlu okazami CITES na polskojęzycznych stronach internetowych, lecz jedynie pewnych próbach. Aby sprawdzić, jak całe zjawisko oferowania na sprzedaż okazów CITES reprezentuje uzyskana próba, a przez to umożliwić oszacowanie względnego poziomu handlu na poziomie kraju, wykonano dodatkowo badania kontrolne. Miały one na celu określenie współczynnika minimalnej korekty wyników, opartego o wykrywalność ofert w wyniku kontroli zasadniczych. Polegały one na wyszukiwaniu ofert sprzedaży za pomocą wyszukiwarek internetowych okazów należących do sześciu taksonów, reprezentujących różne grupy systematyczne i rodzaje okazów. Do badań tych wybrano taksony spotykane do tej pory stosunkowo licznie i do łatwego odnalezienia oraz identyfikacji. Są to: koralowiec niebieski *Heliopora coerulea*, skorpion cesarski *Pandinus imperator*, legwan zielony *Igana iguana*, krokodyl *Crocodylia* spp., a także *Psittacus erithacus* i niedźwiedziowate *Ursidae* spp. Oferty sprzedaży okazów z tych taksonów wyszukiwane były poza stronami, które monitorowane były w ramach monitoringu zasadniczego. Założono, że na stronach objętych monitoringiem zasadniczym wykrywalność tych taksonów wynosi 100%.

Zgodnie z przyjętą metodologią, do wyliczenia współczynnika minimalnej korekty wyników dla Polski zastosowano następujący wzór:

$$W_x = (M_x + K_x) / M_x$$

- W_x** ► współczynnik minimalnej korekty wyników dla kraju X,
- M_x** ► liczba wszystkich ofert z 6 powtórzeń monitoringu zasadniczego, dotyczących wybranych 6 taksonów, odnalezionych na wszystkich stronach internetowych objętych monitoringiem zasadniczym w kraju X,
- K_x** ► liczba ofert dotyczących 6 wybranych taksonów, znalezionych na stronach internetowych kraju X w wyniku 6 powtórzeń badań dodatkowych poza serwisami monitorowanymi w ramach badań zasadniczych.

I. 4. Szacowania łącznej liczby ofert

Jako jedną ofertę przyjmowano wystawienie na pojedynczej stronie internetowej propozycji sprzedaży jednego lub większej liczby okazów tego samego typu i tego samego gatunku. Oznacza to, że np. ogłoszenie o sprzedaży pary papug traktowano jako jedną ofertę, a ogłoszenie o sprzedaży jednego akwarium ararauny – jako dwie oferty. Ponieważ zasadnicze badania monitoringowe prowadzone były na stałej liczbie wybranych stron internetowych, uzyskane w ten sposób wyniki nie odzwierciedlają rzeczywistej skali

Dla określenia szacowanej minimalnej liczby ofert rzeczywiście obecnych w Internecie w danym kraju, lub ich łącznej szacowanej wartości, należy przemnożyć wartość otrzymaną z monitoringu zasadniczego z danego kraju przez współczynnik minimalnej korekty wyników wyliczony dla tego kraju.

I.5. Szacowanie wartości ofert

Wartość ofert obliczono mnożąc liczbę oferowanych okazów przez ich cenę jednostkową.

Dla celów szacowania wartości oferowanych na sprzedaż okazów, z zasady przyjmowano cenę zamieszczoną w ofercie. W przypadkach, gdy w ofertach sprzedaży nie zamieszczono takiej informacji, przyjmowano wartość średnią arytmetyczną cen podobnych okazów z tego samego gatunku, wykrytych w trakcie omawianych 6 powtórzeń monitoringu. W pojedynczych przypadkach, gdy okaz bez podanej ceny był jedynym stwierdzonym w trakcie monitoringu przedstawicielem danego gatunku wystawionym na sprzedaż, jego wartość szacowano na podstawie średniej z cen podobnych okazów z tej samej grupy taksonomicznej.

W przypadku niektórych ofert wykrywanych na serwisach aukcyjnych, gdy stwierdzona oferta zawierała jedynie minimalną, symboliczną cenę wywoławczą, w sposób oczywisty znacząco mniejszą od realnej wartości oferowanego towaru, uznawano, że cena nie została podana i stosowano podane wyżej zasady jej szacowania. W przypadku przypadków dotyczyło to ofert, w których cena wywoławcza była poniżej 1 okaz, a w przypadku pozostałych grup taksonomicznych – poniżej 2 okaz.

Również w przypadku określenia prawdopodobnej liczby oferowanych okazów w ramach pojedynczej oferty sprzedaży, kierowano się w pierwszej kolejności informacjami zawartymi w ogłoszeniach. W większości przypadków liczba oferowanych okazów wynikała wprost z treści oferty. Zdarzały się jednak propozycje sprzedaży „kilku” okazów, „dowolnej liczby” okazów lub oferty z treścią, w której nie wynikało, czy dotyczyły pojedynczego, czy większej liczby okazów. W takich przypadkach do szacowania łącznej wartości oferty przyjmowano następujące założenia: „kilka osobników” = 5 okazów, „dowolna liczba” = 30 okazów (w przypadku przypadków 100 okazów), nieokreślona liczba osobników = 1 okaz.

I.6. Ocena legalności ofert

W celu określenia, jaki procent zamieszczanych w Internecie ofert sprzedaży okazów CITES dotyczy okazów o legalnym pochodzeniu, skontaktowano się ze 162 losowo wybranymi sprzedawcami, których ogłoszenia zostały wykryte w ramach monitoringu zasadniczego. W zależności od rodzaju oferty, pytano o pochodzenie okazu oraz ewentualne dokumenty potwierdzające jego legalność. Podczas tych badań nie oferowano kupna znalezionych okazów, ani nie informowano o prowadzonym monitoringu.

Na podstawie uzyskanych informacji zwrotnych każda z kontrolowanych ofert sklasyfikowana została do jednej z pięciu kategorii przedstawionych obok.

1 najprawdopodobniej legalna

2 najprawdopodobniej nielegalna

3 prawdopodobnie legalna, jednak oferent nie przedstawił dokumentacji wiadczącej o legalności pochodzenia oferowanych okazów

4 brak możliwości oszacowania czy dana oferta jest legalna

5 brak odpowiedzi oferenta

II. WYNIKI MONITORINGU

II.1. Skala handlu internetowego

W trakcie przeprowadzonego rocznego monitoringu 21 polskiej zycznych stron internetowych wykryto ponad 14 tys. ofert sprzeda y okazów CITES. Cz z nich dotyczyła wi cej ni jednego okazu. Ł cznie na stronach obj tych monitoringiem wystawiono na sprzeda ponad 35 tys. okazów o szacowanej ł cznej warto ci blisko 3 mln Å.

Współczynnik minimalnej korekty wyników dla Polski wyniósł 1,3. Oznacza to, e wg szacunków wynikaj cych z zastosowanej metodyki, co najmniej ok. 25% ofert sprzeda y okazów zwier t CITES za po rednictwem polskiej zycznych stron internetowych, wystawianych jest poza 21 serwisami wybranymi do monitoringu zasadniczego.

Podanych wy ej liczb ofert i wystawianych na sprzeda okazów, jak równie ich ł cznej szacunkowej warto ci nie nale y traktowa jako wyznacznika poziomu handlu. Dla porówna z innymi wynikami (z innych okresów lub krajów) nale y bra pod uwag warto ci z poszczególnych powtórze bada (lub ich rednie), przemno one o obliczony dla danego monitoringu lub danego kraju współczynnik minimalnej korekty wyników.

W omawianym okresie rednia skorygowana liczba ofert sprzeda y okazów zwier t CITES na polskiej zycznych stronach internetowych (mo liwych do znalezienia dowolnego dnia) wyniosła 3068, przy czym dotyczyły one rednio 7794 okazów o ł cznej warto ci 645281 Å.

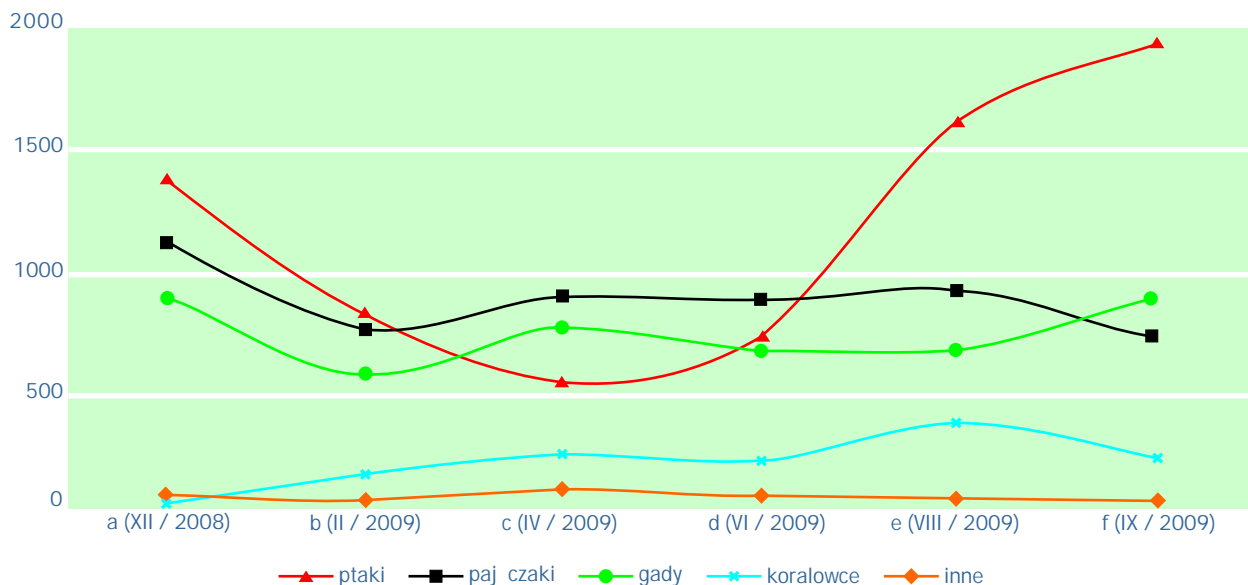
Na wykresie (ryc. 1) przedstawiono skorygowane liczebno ci ofert dotycz cych poszczególnych grup systematycznych w kolejnych powtórzeniach bada .

II.2. Skala handlu na ró nych rodzajach serwisów

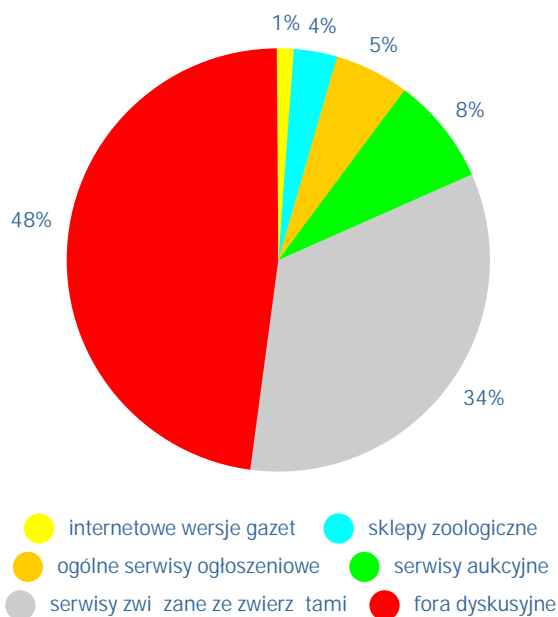
W trakcie omawianego okresu zdecydowanie najwi cej ofert sprzeda y okazów zwier t CITES stwierdzono na tematycznych forach dyskusyjnych po wi conych poszczególnym grupom zwier t oraz serwisach internetowych zwi zanych tematycznie ze zwier tami. Ł cznie oferty zamieszczane na tych dwóch rodzajach stron internetowych stanowiły 82% wszystkich wykrytych ofert.

Obecnie zdecydowanymi dominantami pod wzgl dem handlu okazami zwier t CITES s serwisy terrarium.com.pl oraz papugi.gery.pl, na których ł cznie w trakcie 6 powtórze bada znaleziono odpowiednio 5681 i 4794 ofert tego rodzaju okazów. Oznacza to, e serwisy te ł cznie skupiaj obecnie nawet do 56% polskiego internetowego handlu okazami zwier t CITES (wg redniej skorygowanej).

Procentowy udział ofert sprzeda y okazów zwier t CITES, wykrytych w ramach monitoringu zasadniczego w omawianych 6 powtórzeniach bada , zamieszczonych na ró nych rodzajach serwisów internetowych, został przedstawiony na wykresie (ryc. 2).

Ryc. 1. Liczby ofert sprzeda y okazów zwier t CITES z poszczególnych grup systematycznych, wykrytych w trakcie 6 powtórze bada monitoringowych

Ryc. 2. Procentowy udział ofert sprzedaży okazów zwierząt CITES, wykrytych w ramach monitoringu zasadniczego, zamieszczonych na różnych rodzajach serwisów internetowych

II.3. Handel okazami gatunków z różnych załączników

Znalezione w ramach monitoringu ogłoszenia dotyczyły głównie okazów należących do gatunków ujętych w Załączniku II CITES i Aneksie B do rozporządzenia Rady WE nr 338/97 – stanowiły one 93,8 % wykrytych ofert. Okazy należące do gatunków z Załącznika I CITES i Aneksu A uplasowały się na drugim miejscu pod względem dostępczości w sieci (5,8 %). Najrzadziej reprezentowane były gatunki z Załącznika III i aneksów C oraz D (łącznie 0,4 %).

II.4. Gatunki chronione występujące w handlu

Łącznie w ramach 6 powtórzeń monitoringu zasadniczego znaleziono oferty dotyczące 401 taksonów zwierząt z załączników CITES i aneksów do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97. Zestawienie wszystkich taksonów znajduje się w tabeli 2 na końcu Raportu.

Poniżej omówiono, jakie gatunki z poszczególnych grup systematycznych były najczęściej spotykane w internetowych ofertach sprzedaży.

a. Ssaki

Wykryte oferty sprzedaży stosunkowo rzadko dotyczyły ssaków. Gromada ta najliczniej reprezentowana była przez różne okazy koci słońcовой – głównie pod postacią drobnej biuterii, okładzin klawiszy instrumentów muzycznych, statuetek, a także w jednym przypadku fragmentu nieobrobio-

negu, surowego ciosa. W trakcie trwania monitoringu interesujące oferty sprzedaży okazów słońcовой afrykańskich *Loxodonta africana* znaleziono również poza stronami objętymi monitoringiem. Były to np. bransoletki wykonane z włosów pochodzącego z ogonów słońcовой czy te koci pochodząca z nogi. Z uwagi na przyjęte metodyki okazy te nie zostały jednak ujęte w wynikach poddanych analizie na potrzeby tego Raportu.

Drugą grupą najczęściej spotykanych w ramach monitoringu były naczelnice – głównie pigmejki *Callithrix pygmaea*, kapucynki *Cebus* sp. oraz makaki japońskie *Macaca fuscata*. W ramach monitoringu stwierdzono również dwie oferty sprzedaży szympansov *Pan* sp. Analiza obu ofert wykazała jednak, że są to najprawdopodobniej próby oszustwa. W wyniku konsultacji tego problemu z organami zarządzającymi CITES z kilkoma państwami europejskimi oraz kilkoma przyrodniczymi organizacjami pozarządowymi okazało się, że podobne oferty spotkać można również w wielu innych krajach. Zamieszczane są najprawdopodobniej przez osoby z Afryki Zachodniej. Oferty te są łatwe do odróżnienia od pozostałych ogłoszeń z uwagi na ich treść, która przygotowana jest za pomocą automatycznego programu tłumaczącego. W ramach monitoringu, podobne oferty wykryto również w przypadku kilku rzadkich i drogich gatunków papug.

Mimo, że były to przypadki incydentalne, warto nadmienić, że w ramach monitoringu stwierdzono również oferty sprzedaży innych okazów dzikich kotów, takich jak tygrys *Panthera tigris*, lew *Panthera leo*, czy też ocelot *Leopardus pardalis*.

Odzież wykonana z futer różnych gatunków kotów, tak e innych niż ocelot, a także futer wilków, była regularnie oferowana na sprzedaż w okresie monitoringu. Spośród stron objętych monitoringiem zasadniczym oferty tego typu pojawiały się głównie w serwisie Allegro. Jednak ze względu na obowiązuje od kwietnia 2008 polityk tego serwisu natychmiastowego usuwania tego typu ofert, w trakcie 6 jednodniowych powtórzeń badań monitoringowych na tym serwisie znaleziono jedynie

pojedyncze oferty tego typu. To samo dotyczy tak e innych ofert dotycz cych ssaków – np. wilczych kłów czy trofeów my liwskich z chronionych antylopo.

b. Ptaki

Ptaki nale ały do najcz ciej spotykanych zwierz t w ród wykrytych ofert sprzeda y. Sumaryczna warto finansowa oferowanych okazów z tej gromady była jednocze nie najwy sza spo ród wszystkich gromad. Grupa ta była całkowicie zdominowana przez okazy nale ce do rz du papugowatych. W ramach monitoringu stwierdzono 116 gatunków papug. Najcz ciej spotykane były gatunki z Aneksu B do rozporz dzenia Rady (WE) nr 338/97, za gatunki z Aneksu A stanowiły niespełna 8 % wykrytych ofert sprzeda y papug (ryc. 3). W tej drugiej grupie zdecydowanie najcz ciej odnotowywanym gatunkiem była popularna w amatorskich hodowlach modrołotka czerwonozielna *Cyanoramphus novaezelandiae*. Okazy nale ce do gatunków drogich i rzadszych spotykano znacznie mniej licznie. Oferty sprzeda y okazów ar hiacyntowych *Anodorhynchus hyacinthinus* oraz ałobnicy palmowej *Probosciger aterrimus* wykryte podczas monitoringu, podobnie jak omówione wy ej oferty sprzeda y szympansov, s najprawdopodobniej fałszywe.

Pozostałe rz dy ptaków reprezentowane były stosunkowo słabo. Dotyczyło to głównie wróblowatych (przede wszystkim ry owiec siwy *Lonchura oryzivora* i czy czerwony *Carduelis cucullata*) oraz grzebi cych (np. ol niak himalajski *Lophophorus impejanus* i uszak biały *Crossoptilon crossoptilon*). Warto zwróci uwag na istotny wzrost liczby ofert sprzeda y ptaków wykazany w dwóch ostatnich badaniach, przeprowadzonych w ramach monitoringu (ryc. 1). Wzrost ten nie jest odzwierciedleniem zwi kszoney poda y, tylko zmiany w funkcjonowaniu jednego z tematycznych serwisów internetowych,

dotycz cych tej grupy zwierz t. Polegała ona na wydłu eniu trwania emisji poszczególnych ogłosze sprzeda y na stronach serwisu – z jednego do ponad dwóch miesi cy. W konsekwencji tej modyfikacji, podczas dwóch ostatnich bada , w ramach omawianego serwisu, mo liwa była kontrola ofert sprzeda y nie tylko z jednego miesi ca wstecz (jak miało to miejsce dotychczas), tylko z pełnych dwóch miesi cy (czyli całego okresu pomi dzy poszczególnymi badaniami).

c. Gady

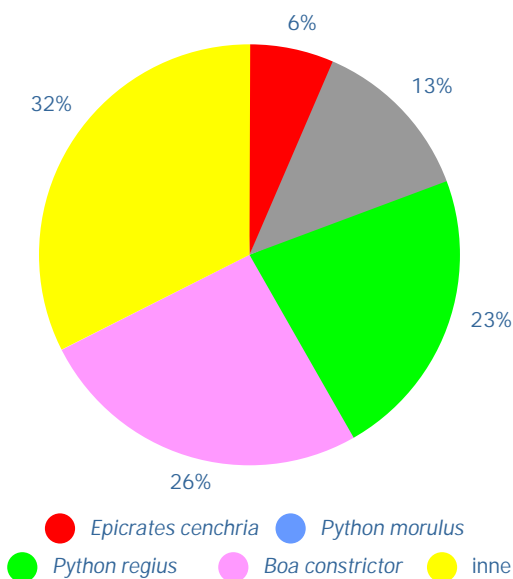
Mimo, e pod wzgl dem liczby wykrytych ofert gady uplasowały si na trzecim miejscu, za ptakami i paj czakami, ich sumaryczna warto finansowa ust powała jedynie ł cznej warto ci ofert dotycz cych ptaków.

Zdecydowanie dominowały oferty dotycz ce w y, a na drugim miejscu znalazły si jaszczurki. Najpopularniejszymi w handlu gatunkami w y, podobnie jak w latach 2005 i 2006, były: boa dusiciel *Boa constrictor*, pyton królewski *Python regius* oraz pyton tygrysi *Python morulus* (głównie z podgatunku ciemnoskórego *P. m. bivittatus*). Ł cznie tych 3 gatunków dotyczyło ponad 60% wykazanych ofert sprzeda y w y (ryc. 4).

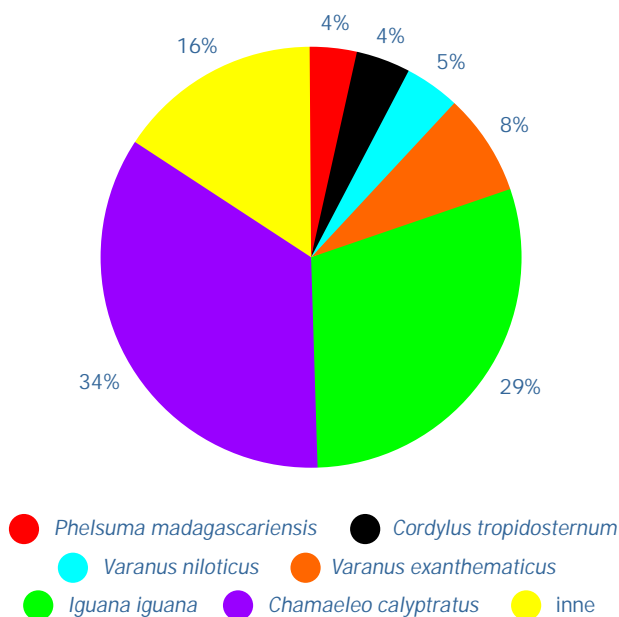
W ród jaszczurek najcz ciej spotykanymi gatunkami były kameleon jeme ski *Chamaeleo calypttratus* i legwan zielony *Iguana iguana*. Ł cznie, oba te gatunki wykazane zostały w ponad 60% wykrytych ofert sprzeda y dotycz cych jaszczurek (ryc. 5).

Ryc. 3. Procentowy udział 10 najcz ciej sprzedawanych gatunków papug w ród dotycz cych tej grupy ofert, wykrytych w ramach monitoringu zasadniczego

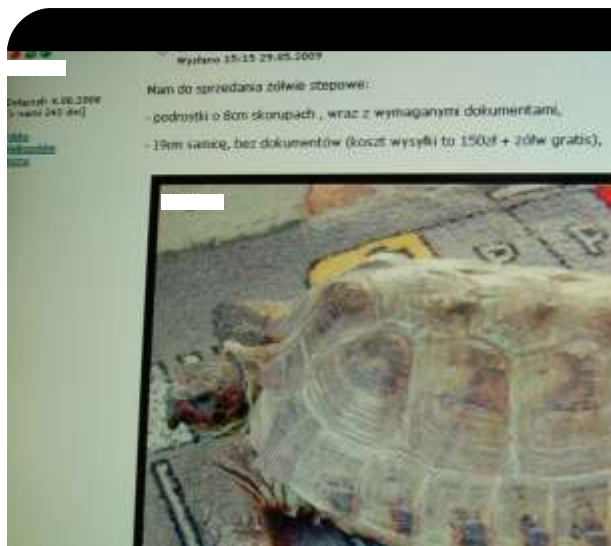
Ryc. 4. Procentowy udział różnych gatunków w sprzedaży w różny rodzaj dotyczących tej grupy ofert, wykrytych w ramach monitoringu zasadniczego

Ryc. 5. Procentowy udział różnych gatunków jaszczurek w różny rodzaj dotyczących tej grupy ofert, wykrytych w ramach monitoringu zasadniczego

Oferty sprzedaży okazów należących do rzadkich krokodyli dotyczyły przede wszystkim wyrobów – głównie galanterii skórzanej pod postacią portfeli, torebek, pasków do zegarków itp. Wśród okazów najczęściej spotykano wyłącznie trzy gatunki: kajmana okularowego *Caiman crocodilus*, krokodyla krótkopyskiego *Osteolaemus tetraspis* i kajmana Cuviera *Paleosuchus palpebrosus*.

Środki rzadkie żółwi w ramach omawianego monitoringu stwierdzono tylko 17 gatunków. Wśród nich były to żółwie lądowe. Najczęściej spotykane taksony to żółw stepowy *Testudo horsfieldi*, żółw grecki *Testudo hermanni* i żółw lamparci *Stigmochelys pardalis*. Poza monitoringiem zasadniczym stosunkowo licznie napotymano także na oferty dotyczące żółwia czerwonołeciego *Trachemys scripta elegans*, nieobjętego ochroną w ramach CITES, ale znajdującego się w Aneksie B ze względu na jego inwazyjność.

d. Płazy

Płazy stanowiły jedną z najrzadziej spotykanych w trakcie tego monitoringu grup zwierząt. Wśród wykrytych ofert dominowały ogłoszenia dotyczące płazów bezogoniastych, w tym przede wszystkim różnych gatunków należących do rodzaju drzewołazów *Dendrobates* sp. Stwierdzono również dwa gatunki z rodzaju liściożarów *Phylllobates* (liściożar straszliwy *P. terribilis* i paskowany *P. vittatus*) oraz drzewołaza trójbarwnego *Epipedobates tricolor*.

e. Ryby

W przypadku ryb, wśród wykrytych ofert sprzedaży dotyczyła okazów martwych. Dominował kawior ryb jesiostrokształtnych *Acipenseriformes* spp. (w tym także jego imitacje wykonane z m.in. z mięsa ryba z tej samej rodziny), wędzone lub zaprawiane w zalewach w gorze europejskie *Anguilla anguilla* oraz suszone koniki morskie *Hippocampus* spp. zawarte w importowanym nielegalnie z Indonezji specyfiku o nazwie Ginjal.

f. Pajęczaki

Pajęczaki, zaraz po ptakach, były w trakcie trwania monitoringu najliczniej oferowane na sprzedaży w Internecie grup zwierząt. Przytłaczającą większość znalezionych ofert dotyczyła pajączków z rodzaju *Brachypelma*. Najczęściej spotykanymi gatunkami były: *B. smithi*, *B. albopilosum* oraz *B. vagans*. Łącznie oferty sprzedaży tych trzech gatunków stanowiły 56% wykrytych ofert sprzedaży pajączków (ryc. 6).

© Andrzej Kepel/salamandra.org.pl

g. Koralowce

Oferty dotyczące koralowców, wykryte podczas tego monitoringu w większości dotyczyły okazów martwych. Zazwyczaj była to bioteria wykonana z koralowców niebieskich *Heliopora coerulea* lub czarnych *Antipatharia* spp. Stosunkowo często spotykana była również tzw. żywa skała, wykorzystywana w dużych ilościach w akwarystyce morskiej. Spotykano także oferty różnych gatunków koralowców żywych, jednak rzeczywisty handel t

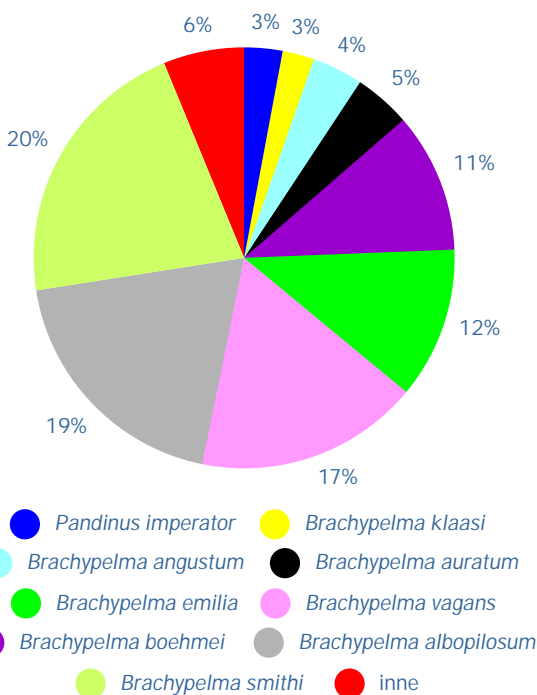
grup okazów może być w przypadku tego monitoringu niedoszacowany, gdyż w znacznej mierze odbywa się za pośrednictwem stron specjalistycznych sklepów akwarystycznych, które w monitorowanej próbie reprezentowane były tylko przez jeden serwis.

II.5. Legalność handlu

Ocena legalności zamieszczanych w Internecie ofert jest bardzo trudna. W większości ofert nie zawiera danych, pozwalających określić. Jak wykazuje praktyka, informacja typu „do okazu dołączone są dokumenty niezbędne do rejestracji” w rzeczywistości może dotyczyć zarówno okazów o legalnym, jak i nielegalnym lub nieznanym pochodzeniu (do których dołączone są np. oświadczenia sprzedawcy lub faktury zakupu). Również próba bezpośredniego kontaktu z oferentem nie daje zadowalających co do pewnych rezultatów. Można np. założyć, że brak odpowiedzi może być spowodowany tym, że w przypadku okazów o pochodzeniu nielegalnym, ale nie wiadomo, jakiego procentu przypadków to dotyczy.

Dla bardzo orientacyjnego oszacowania poziomu legalności handlu na podstawie wyników próby kontaktu z 165 oferentami, z analizy wyników wyłaczono przypadki, w których nie uzyskano żadnej odpowiedzi, albo odpowiedź nie pozwalała na dokonanie oceny, jako 100% traktując pozostałe przypadki.

Przy powyższym założeniu obliczono, że obecnie co

Ryc. 6. Procentowy udział różnych gatunków pajczaków w różnorodności tej grupy ofert, wykrytych w ramach monitoringu zasadniczego

najmniej około 20 % ofert sprzedaży okazów zwierząt CITES, znajdujących się na polskich stronach internetowych, dotyczy najprawdopodobniej okazów o pochodzeniu nielegalnym. Pod względem poziomu legalności handlu można doszukiwać się pewnych różnic pomiędzy grupami systematycznymi. Np. w przypadku gadów, ofert dotyczących okazów nielegalnych wydaje się być mniej niż wynikałoby to z przeciętnej dla całego handlu, podczas gdy w odniesieniu do psów i kotów większość ofert dotyczy okazów o nieudokumentowanym pochodzeniu. Jednak ze względu na wielkość próby i wspomniane kłopoty metodyczne trudno podać konkretne wartości procentowe dla poszczególnych grup.

III. ZAObSERWOWANE TENDENCJE

W ramach przeprowadzonego monitoringu stwierdzono ponad 6 razy więcej ofert sprzedaży w stosunku do monitoringu z lat 2005–2006, który prowadzony był na podstawie bardzo zbliżonych metodyk. Sumaryczna szacowana wartość wszystkich wykrytych ofert wzrosła ponad 3-krotnie. Istotnie zwiększyła się również oferta pod kątem znicowania gatunków – w porównaniu z monitoringiem przeprowadzonym w latach 2005–2006 wykazano ponad 6 razy więcej taksonów. Szczególnie zwracać uwagę należy na koralowce – wzrost ponad 25 razy oraz grzebiące – wzrost 20-krotny. Wskazuje to na bardzo dynamiczny wzrost skali handlu okazami zwierząt CITES za pośrednictwem polskich stron internetowych.

W porównaniu do lat 2005–2006, istotną zmianą jest powolne ograniczenie wykorzystywania serwisów aukcyjnych przez osoby oferujące sprzedaż okazów zwierząt CITES. W poprzednim monitoringu, to właśnie serwisy aukcyjne zdecydowanie dominowały wśród stron, na których znajdowano tego typu oferty – wykryto na nich wówczas 57% ofert sprzedaży, podczas gdy obecnie na tych samych serwisach było zaledwie 8% znalezionych ofert. Spadek ten jest przede wszystkim wynikiem wprowadzenia przez Allegro i niektóre inne serwisy zmian w ich regulaminach, polegających na zakazie oferowania niektórych okazów (np. koci sioniowej na eBay) lub wszelkich chronionych okazów (Allegro). Zakaz ten jest przez te serwisy najczęściej do konsekwentnie przestrzegany i aukcje naruszające obowiązujące regulaminy sprawnie usuwane. Jednocześnie nie obserwuje się dynamicznego wzrostu handlu prowadzonego za pośrednictwem serwisów tematycznych (np. forów dyskusyjnych skupiających hodowców danych grup zwierząt).

Interesującym spostrzeżeniem jest to, że w stosunku do wyników uzyskanych w latach 2005–2006 nie zmienił się polski współczynnik minimalnej korekty wyników (i wówczas i obecnie wynosi on 1.3).

Oznacza to, że łączny udział wybieranych do monitoringu stron w rynku pozostaje podobny, mimo znacznych przesunięć skali handlu pomiędzy poszczególnymi rodzajami serwisów.

W ramach monitoringu, na wielu różnych polskich stronach internetowych (w tym na stronach objętych badaniami zasadniczymi), stwierdzono obecność fałszywych ofert sprzedaży. Dotyczyły one zazwyczaj okazów należących do rzadkich i drogich gatunków, takich jak np. łobnica palmowa *Probosciger aterrimus*. Oferty te zawierały opis przygotowany za pomocą automatycznego programu tłumacza tego, przy czym często oprócz słów polskich zdarzały się również wtrącenia angielskie. Ceny oferowanych okazów zawsze były bardzo atrakcyjne. Dzięki temu oferty te cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród internautów, o czym świadczyły wysokie liczby odwiedzin stron. Osoby, które skuszone stosunkowo niskimi cenami oferowanych okazów przelały pieniądze na konto oszustów, nigdy nie doczekały się przesyłki zwierząt. Informacje o podobnych ofertach otrzymaliśmy również z Niemiec, Czech, Słowacji, Węgier i Rumunii, co świadczy o dużej skali tego zjawiska. Informacje zawarte w ofertach wskazują, że oszusta najprawdopodobniej pochodzą z Kamerunu.

Wśród wykrytych ofert sprzedaży kilkukrotnie stwierdzono ogłoszenia wystawione przez osoby przebywające poza Polską – były to głównie oferty z Czech, Niemiec i USA. Zjawisko to nie było odnotowane w trakcie wcześniejszych monitoringów.

Stosunkowo często stwierdzano oferty zawierające w opisie informacji o różnego rodzaju dokumentach dołączanych do oferowanych zwierząt. Zazwyczaj były to skrótowe opisy niepozwalające na jednoznaczne stwierdzenie, czy rzeczywiście są to dokumenty potwierdzające legalne pochodzenie danego okazu – np. „z papierami”, lub „z dokumentami niezbędnymi do rejestracji”. Niemniej informacje tego typu spotykano znacznie częściej, niż w poprzednich monitoringach, co świadczy o wzroście wiadomości sprzedających w zakresie obowiązujących przepisów regulujących handel okazami gatunków zagrożonych wyginięciem.

Tab. 2. Lista gatunków stwierdzonych na 21 monitorowanych stronach internetowych w trakcie trwania projektu

NAZWA NAUKOWA	CITES	UE
MAMMALIA		
Bovidea		
<i>Antilope cervicapra</i>	III	C
Carnivora		
<i>Canis lupus</i>	I, II	A, B
<i>Felis serval</i>	II	B
<i>Leopardus pardalis</i>	I	A
<i>Lynx canadensis</i>	II	B
<i>Panthera leo</i>	II	B
<i>Panthera tigris tigris</i>	I	A
<i>Ursidae</i> sp.	I, II	A, B
<i>Ursus arctos</i>	II	A
<i>Ursus thibetanus</i>	I	A
Primates		
<i>Callithrix jacchus</i>	II	B
<i>Callithrix pygmaea</i>	II	B
<i>Cebuella</i> sp.	II	B
<i>Macaca fuscata</i>	II	B
<i>Pan</i> sp.*	I	A
<i>Saguinus geoffroyi</i>	I	A
<i>Saguinus midas</i>	II	B
Proboscidea		
<i>Elephas maximus</i>	I	A
<i>Loxodonta africana</i>	I, II	A, B
AVES		
Anseriformes		
<i>Anas acuta</i>	III	C
<i>Anas penelope</i>	III	C
<i>Branta ruficollis</i>	II	A
<i>Cygnus melancoryphus</i>	II	A
<i>Dendrocygna bicolor</i>	III	C
Galliformes		
<i>Catreus wallichii</i>	I	A
<i>Colinus virginianus ridgwayi</i>	I	A
<i>Crossoptilon crossoptilon</i>	I	A
<i>Crossoptilon manchuricum</i>	I	A
<i>Gallus sonneratii</i>	II	B
<i>Lophophorus impejanus</i>	I	A
<i>Lophura edwardsi</i>	I	A
<i>Lophura ignita</i>	III	C
<i>Lophura ignita rufa</i>	III	C
<i>Lophura leucomelanos</i>	-	D
<i>Lophura swinhoii</i>	I	A
<i>Pavo muticus</i>	II	B
<i>Polyplectron bicalcaratum</i>	II	B
<i>Polyplectron inopinatum</i>	-	C
<i>Rollulus rouloul</i>	III	C
<i>Syrnaticus ellioti</i>	I	A
<i>Syrnaticus mikado</i>	I	A
<i>Syrnaticus reevesii</i>	-	D
<i>Tragopan caboti</i>	I	A
<i>Tragopan satyra</i>	III	C
Gruiformes		
<i>Anthropoides virgo</i>	II	B
<i>Balearica pavonina</i>	II	B
<i>Balearica regulorum</i>	II	B
Passeriformes		
<i>Carduelis cucullata</i>	I	A
<i>Cyanoliseus patagonus</i>	II	B
<i>Gracula religiosa</i>	II	B
<i>Leiothrix lutea</i>	II	B
<i>Lonchura oryzivora</i>	II	B
<i>Lonchura punctulata</i>	II	B
<i>Poephila cincta cincta</i>	II	B
Psittaciformes		
<i>Agapornis fischeri</i>	II	B
<i>Agapornis lilianae</i>	II	B
<i>Agapornis nigrigenis</i>	II	B
<i>Agapornis personatus</i>	II	B
<i>Agapornis</i> sp.	II	B
<i>Alisterus scapularis</i>	II	B
<i>Amazona aestiva</i>	II	B
<i>Amazona albifrons</i>	II	B

<i>Amazona amazonica</i>	II	B
<i>Amazona autumnalis</i>	II	B
<i>Amazona barbaensis</i>	II	B
<i>Amazona dufresniana</i>	II	B
<i>Amazona farinosa</i>	II	B
<i>Amazona festiva</i>	II	B
<i>Amazona leucocephala</i>	II	B
<i>Amazona ochrocephala</i>	II	B
<i>Amazona oratrix</i>	II	B
<i>Amazona</i> sp.	I, II	A, B
<i>Anodorhynchus hyacinthinus*</i>	I	A
<i>Aprosmictus erythropterus</i>	II	B
<i>Ara ararauna</i>	II	B
<i>Ara chloroptera</i>	II	B
<i>Ara macao</i>	I	A
<i>Ara manilata</i>	II	B
<i>Ara militaris</i>	I	A
<i>Ara rubrogenys</i>	I	A
<i>Ara</i> sp.	I, II	A, B
<i>Aratinga acuticaudata</i>	II	B
<i>Aratinga aurea</i>	II	B
<i>Aratinga auricepilla</i>	II	B
<i>Aratinga jandaya</i>	II	B
<i>Aratinga mitrata</i>	II	B
<i>Aratinga pertinax</i>	II	B
<i>Aratinga solstitialis</i>	II	B
<i>Aratinga</i> sp.	II	B
<i>Aratinga wagleri</i>	II	B
<i>Bamardius bamardi</i>	II	B
<i>Bamardius</i> sp.	II	B
<i>Bamardius zonarius</i>	II	B
<i>Bolborhynchus lineola</i>	II	B
<i>Cacatua alba</i>	II	B
<i>Cacatua ducorpsii</i>	II	B
<i>Cacatua galerita</i>	II	B
<i>Cacatua goffini</i>	I	A
<i>Cacatua moluccensis</i>	I	A
<i>Cacatua sanguinea</i>	II	B
<i>Cacatua</i> sp.	I, II	A, B
<i>Cacatua sulphurea</i>	I	A
<i>Charmosyna josefinae</i>	II	B
<i>Charmosyna placentis</i>	II	B
<i>Cyanoramphus auriceps</i>	II	B
<i>Cyanoramphus novaezelandiae</i>	II	B
<i>Dropsittaca nobilis</i>	II	B
<i>Ecliptus oratus</i>	II	B
<i>Eolophus roseicapilla</i>	II	B
<i>Eos bomea</i>	II	B
<i>Forpus coelestis</i>	II	B
<i>Forpus conspicillatus</i>	II	B
<i>Forpus crassirostris</i>	II	B
<i>Forpus cyanopygius</i>	II	B
<i>Forpus passerinus</i>	II	B
<i>Forpus</i> sp.	II	B
<i>Lathamus discolor</i>	II	B
<i>Lorius garrulus</i>	II	B
<i>Lorius lory</i>	II	B
<i>Myiopsitta monachus</i>	II	B
<i>Nandayus nenday</i>	II	B
<i>Neophema bourkii</i>	II	B
<i>Neophema chrysostris</i>	II	B
<i>Neophema elegans</i>	II	B
<i>Neophema pulchella</i>	II	B
<i>Neophema splendida</i>	II	B
<i>Nestor notabilis</i>	II	B
<i>Northiella haematogaster</i>	II	B
<i>Orthopsittaca manilata</i>	II	B
<i>Pionites leucogaster</i>	II	B
<i>Pionites melanocephala</i>	II	B
<i>Pionites</i> sp.	II	B
<i>Pionus menstruus</i>	II	B
<i>Pionus senilis</i>	II	B
<i>Platycercus adelaidae</i>	II	B
<i>Platycercus adscitus</i>	II	B
<i>Platycercus caledonicus</i>	II	B
<i>Platycercus elegans</i>	II	B
<i>Platycercus eximius</i>	II	B
<i>Platycercus flavedolus</i>	II	B
<i>Platycercus icterotis</i>	II	B
<i>Platycercus</i> sp.	II	B

<i>Poicephalus guillemi</i>	II	B
<i>Poicephalus senegalus</i>	II	B
<i>Polytelis alexandrae</i>	II	B
<i>Polytelis anthopeplus</i>	II	B
<i>Polytelis swainsonii</i>	II	B
<i>Probosciger aterrimus*</i>	I	A
<i>Propyrrhura maracana</i>	I	A
<i>Prosopeia personata</i>	II	B
<i>Psephotus dissimilis</i>	II	B
<i>Psephotus haematonotus</i>	II	B
<i>Psephotus sp.</i>	II	B
<i>Psephotus varius</i>	II	B
<i>Pseudeos fuscata</i>	II	B
<i>Psilopsiagon aymara</i>	II	B
<i>Psittacinae sp.</i>	II	B
<i>Psittacula alexandri</i>	II	B
<i>Psittacula cyanocephala</i>	II	B
<i>Psittacula derbiana</i>	II	B
<i>Psittacula eupatria</i>	II	B
<i>Psittacula sp.</i>	I, II	A, B
<i>Psittacus erithacus</i>	II	B
<i>Purpureicephalus spurius</i>	II	B
<i>Pyrhura calliptera</i>	II	B
<i>Pyrhura cruentata</i>	II	B
<i>Pyrhura devillei</i>	II	B
<i>Pyrhura frontalis</i>	II	B
<i>Pyrhura lepida</i>	II	B
<i>Pyrhura molinae</i>	II	B
<i>Pyrhura perlata</i>	II	B
<i>Pyrhura rhodocephala</i>	II	B
<i>Pyrhura sp.</i>	I, II	A, B
<i>Pyrhura viridicata</i>	II	B
<i>Touit huetii</i>	II	B
<i>Trichoglossus haematodus</i>	II	B
REPTILIA		
Crocodylia		
<i>Caiman crocodilus</i>	II	B
<i>Crocodylia sp.</i>	I, II	A, B
<i>Osteolaemus tetraspis</i>	I	A
<i>Paleosuchus palpebrosus</i>	II	B
Sauria		
<i>Brachylophus fasciatus</i>	I	A
<i>Bradypodion fischeri</i>	II	B
<i>Chamaeleo calypttratus</i>	II	B
<i>Chamaeleo quadricornis</i>	II	B
<i>Cordylus cordylus</i>	II	B
<i>Cordylus sp.</i>	II	B
<i>Cordylus tropidosternum</i>	II	B
<i>Furcifer pardalis</i>	II	B
<i>Iguana iguana</i>	II	B
<i>Iguana iguana rhinolopha</i>	II	B
<i>Phelsuma borbonica borbonica</i>	II	B
<i>Phelsuma dubia</i>	II	B
<i>Phelsuma gutta</i>	II	B
<i>Phelsuma hielscheri</i>	II	B
<i>Phelsuma klemmeri</i>	II	B
<i>Phelsuma laticauda</i>	II	B
<i>Phelsuma laticauda laticauda</i>	II	B
<i>Phelsuma madagas cariensis</i>	II	B
<i>Shinisaurus crocodilurus</i>	II	B
<i>Tupinambis teguixin</i>	II	B
<i>Uromastyx acanthinura</i>	II	B
<i>Uromastyx geyri</i>	II	B
<i>Uromastyx ocellata</i>	II	B
<i>Uromastyx sp.</i>	II	B
<i>Varanus albigularis</i>	II	B
<i>Varanus doreanus</i>	II	B
<i>Varanus exanthematicus</i>	II	B
<i>Varanus gilleni</i>	II	B
<i>Varanus gouldii</i>	II	B
<i>Varanus gouldii horni</i>	II	B
<i>Varanus indicus</i>	II	B
<i>Varanus niloticus</i>	II	B
<i>Varanus salvadorii</i>	II	B
Serpentes		
<i>Acrantophis dumerili</i>	I	A
<i>Antaresia maculosa</i>	II	B
<i>Aspidites ramsayi</i>	II	B
<i>Boa constrictor</i>	II	B
<i>Boa constrictor constrictor</i>	II	B

<i>Boa constrictor imperator</i>	II	B
<i>Boa constrictor occidentalis</i>	I	A
<i>Boa constrictor salmon</i>	II	B
<i>Boidae sp.</i>	I, II	A, B
<i>Candoia carinata</i>	II	B
<i>Corallus caninus</i>	II	B
<i>Corallus hortulanus</i>	II	B
<i>Corallus ruschenbergieri</i>	II	B
<i>Elaphe carinata</i>	-	D
<i>Elaphe radiata</i>	-	D
<i>Elaphe taeniura</i>	-	D
<i>Epicrates angulifer</i>	II	B
<i>Epicrates cenchria</i>	II	B
<i>Epicrates striatus</i>	II	B
<i>Eryx miliaris</i>	II	B
<i>Eunectes murinus</i>	II	B
<i>Eunectes notaeus</i>	II	B
<i>Gongylophis colubrinus</i>	II	B
<i>Gongylophis conicus</i>	II	B
<i>Gongylophis muelleri</i>	II	B
<i>Leiopython albertisii</i>	II	B
<i>Liasis mackloti</i>	II	B
<i>Liasis mackloti mackloti</i>	II	B
<i>Liasis olivaceus</i>	II	B
<i>Morelia bredli</i>	II	B
<i>Morelia nauta</i>	II	B
<i>Morelia spilota</i>	II	B
<i>Morelia spilota cheynei</i>	II	B
<i>Morelia spilota harrisoni</i>	II	B
<i>Morelia spilota mcdowelli</i>	II	B
<i>Morelia spilota variegata</i>	II	B
<i>Morelia viridis</i>	II	B
<i>Python anchietae</i>	II	B
<i>Python curtus</i>	II	B
<i>Python curtus breitensteini</i>	II	B
<i>Python curtus brongersmai</i>	II	B
<i>Python molurus</i>	II	B
<i>Python molurus bivittatus</i>	II	B
<i>Python regius</i>	II	B
<i>Python reticulatus</i>	II	B
<i>Python sebae</i>	II	B
<i>Python sp.</i>	I, II	A, B
Testudines		
<i>Apalone spinifera</i>	I	A
<i>Astrochelys radiata</i>	I	A
<i>Chelonoidis carbonaria</i>	II	B
<i>Cuora amboinensis</i>	II	B
<i>Eretmochelys imbricata</i>	I	A
<i>Geochelone sulcata</i>	II	B
<i>Geochelone elegans</i>	II	B
<i>Graptemys pseudogeographica</i>	III	C
<i>Kinixys belliana</i>	II	B
<i>Kinixys erosa</i>	II	B
<i>Kinixys homeana</i>	II	B
<i>Mauremys reevesii</i>	III	C
<i>Stigmochelys pardalis</i>	II	B
<i>Testudo graeca</i>	II	A
<i>Testudo hermanni</i>	II	A
<i>Testudo hermanni hercegovinensis</i>	II	A
<i>Testudo horsfieldii</i>	II	B
<i>Testudo marginata</i>	II	A
<i>Trachemys scripta elegans</i>	-	B
AMPHIBIA		
Anura		
<i>Dendrobates amazonicus</i>	II	B
<i>Dendrobates auratus</i>	II	B
<i>Dendrobates azureus</i>	II	B
<i>Dendrobates galactonotus</i>	II	B
<i>Dendrobates imitator</i>	II	B
<i>Dendrobates imitator intermedius</i>	II	B
<i>Dendrobates lamasi</i>	II	B
<i>Dendrobates leucomelas</i>	II	B
<i>Dendrobates tinctorius</i>	II	B
<i>Dendrobates tinctorius alanis</i>	II	B
<i>Dendrobates truncatus</i>	II	B
<i>Dendrobates ventrimaculatus</i>	II	B
<i>Epipedobates tricolor</i>	II	B
<i>Phyllobates terribilis</i>	II	B
<i>Phyllobates vittatus</i>	II	B

Caudata		
<i>Ambystoma mexicanum</i>	II	B
ACTINOPTERYGII		
Acipenseriformes		
<i>Acipenser ruthenus</i>	II	B
Anguilliformes		
<i>Anguilla anguilla</i>	II	B
Osteoglossiformes		
<i>Scleropages formosus</i>	I	A
Syngnathiformes		
<i>Hippocampus coronatus</i>	II	B
ARACHNIDA		
Araneae		
<i>Aphonopelma pallidum</i>	II	B
<i>Brachypelma albiceps</i>	II	B
<i>Brachypelma albopilosum</i>	II	B
<i>Brachypelma angustum</i>	II	B
<i>Brachypelma annitha</i>	II	B
<i>Brachypelma auratum</i>	II	B
<i>Brachypelma baumgarteni</i>	II	B
<i>Brachypelma boehmei</i>	II	B
<i>Brachypelma emilia</i>	II	B
<i>Brachypelma epicureanum</i>	II	B
<i>Brachypelma klaasi</i>	II	B
<i>Brachypelma ruhnai</i>	II	B
<i>Brachypelma sabulosum</i>	II	B
<i>Brachypelma schroederi</i>	II	B
<i>Brachypelma smithi</i>	II	B
<i>Brachypelma</i> sp.	II	B
<i>Brachypelma vagans</i>	II	B
<i>Brachypelma verdezi</i>	II	B
Scorpiones		
<i>Pandinus imperator</i>	II	B
HIRUDINOIDEA		
Arhynchobdellida		
<i>Hirudo medicinalis</i>	II	B
BIVALVIA		
Veneroida		
<i>Hippopus hippopus</i>	II	B
<i>Tridacna squamosa</i>	II	B
ANTHOZOA		
Antipatharia		
<i>Antipatharia</i> sp.	II	B
Scleractinia		
<i>Acropora cerealis</i>	II	B
<i>Acropora cervicornis</i>	II	B
<i>Acropora cytherea</i>	II	B
<i>Acropora danai</i>	II	B
<i>Acropora divaricata</i>	II	B
<i>Acropora florida</i>	II	B
<i>Acropora gemmifera</i>	II	B
<i>Acropora humilis</i>	II	B
<i>Acropora hyacinthus</i>	II	B
<i>Acropora millepora</i>	II	B
<i>Acropora monticulosa</i>	II	B
<i>Acropora nasuta</i>	II	B
<i>Acropora palifera</i>	II	B
<i>Acropora polystoma</i>	II	B
<i>Acropora samoensis</i>	II	B
<i>Acropora</i> sp.	II	B
<i>Acropora subglabra</i>	II	B
<i>Acropora subulata</i>	II	B
<i>Catalaphyllia jardinei</i>	II	B
<i>Catalaphyllia</i> sp.	II	B
<i>Dichocoenia stokesi</i>	II	B
<i>Diploria</i> sp.	II	B
<i>Diploria strigosa</i>	II	B
<i>Echinopora lamellosa</i>	II	B
<i>Elisella</i> sp.	II	B
<i>Erythrastrea</i> sp.	II	B
<i>Euphyllia glabrescens</i>	II	B
<i>Eusmilia fastigiata</i>	II	B
<i>Favia pallida</i>	II	B
<i>Favia</i> sp.	II	B
<i>Favia speciosa</i>	II	B
<i>Favites flexuosus</i>	II	B
<i>Fungia fungites</i>	II	B
<i>Fungia</i> sp.	II	B
<i>Galaxea astreata</i>	II	B
<i>Gardineroseis planulata</i>	II	B

<i>Goniapora</i> sp.	II	B
<i>Goniastera</i> sp.	II	B
<i>Goniopora stokesi</i>	II	B
<i>Halomitra</i> sp.	II	B
<i>Heliopora coerulea</i>	II	B
<i>Helioporidae</i> sp.	II	B
<i>Merulina ampliata</i>	II	B
<i>Millepora alaicornis</i>	II	B
<i>Millepora complanata</i>	II	B
<i>Millepora platyphylla</i>	II	B
<i>Millepora squarrosa</i>	II	B
<i>Montastrea cavernosa</i>	II	B
<i>Montipora capricornis</i>	II	B
<i>Mycetophyllia lamarckiana</i>	II	B
<i>Oculinia varicosa</i>	II	B
<i>Pavona decussata</i>	II	B
<i>Pavona</i> sp.	II	B
<i>Pectinia lactuca</i>	II	B
<i>Plerogyra sinuosa</i>	II	B
<i>Pocillopora damicornis</i>	II	B
<i>Pocillopora eydouxi</i>	II	B
<i>Pocillopora meandrina</i>	II	B
<i>Pocillopora verrucosa</i>	II	B
<i>Pocillopora woodjonesi</i>	II	B
Porifera sp.	II	B
<i>Porites branneri</i>	II	B
<i>Porites compressa</i>	II	B
<i>Porites furcata</i>	II	B
<i>Porites lobata</i>	II	B
<i>Porites nigrescens</i>	II	B
<i>Porites porites</i>	II	B
<i>Scleractinia</i> sp.	II	B
<i>Stylasteridae</i> sp.	II	B
<i>Stylophora pistillata</i>	II	B
<i>Stylophora wellsii</i>	II	B
<i>Symplyllia</i> sp.	II	B
<i>Trachyphyllia</i> sp.	II	B
<i>Tubastrea coccinea</i>	II	B
<i>Tubipora musica</i>	II	B
<i>Turbinaria mesenterina</i>	II	B
<i>Turbinaria peltata</i>	II	B
<i>Turbinaria</i> sp.	II	B
<i>Turbinaria</i> sp.	II	B

© istockphoto.com/qldian

